

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน ของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย

Factors influencing the decision of Nile Tilapia farmers in Chiang Rai to participate in community enterprises

Received: February 10, 2025

Revised: March 30, 2025

Accepted: March 31, 2025

ศรสวรรค์ นามศรี*

Sornsawan Namsorn*

ปรัศนีย์ ณ.ศิรี**

Pratsanee Nakeere**

สุดศิริ รุ่งเรือง***

Sudsiri Rungruang***

*สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

*School of Management, Mae Fah Luang University

*Email: 6451203268@lamduan.mfu.ac.th

** , ***ศูนย์วิจัยเพื่อผู้ประกอบการและความยั่งยืน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

** , ***Sustainability and Entrepreneurship Research Center, Mae Fah Luang University

**Email: pratsanee.nak@mfu.ac.th

***Email: sudsiri.run@mfu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย โดยมุ่งศึกษาถึงปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร และสภาพแวดล้อมในการแข่งขันที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา กลยุทธ์ของวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งและให้เกษตรกรตระหนักถึงการเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนที่ช่วยเพิ่มอำนาจ ต่อรองในตลาด ลดต้นทุนการผลิต และสามารถเข้าถึงทรัพยากรหรือความช่วยเหลือจากภาครัฐได้ง่ายยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง 400 คน จากเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า 1. ปัจจัยภายในองค์กร ซึ่งประกอบด้วย ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรแหล่งเงินทุน ทรัพยากร ความรู้ ระบบการทำงาน การวางแผน ระบบฐานข้อมูล และระบบการควบคุมคุณภาพการผลิต 2. ปัจจัย ภายนอกองค์กร ประกอบด้วย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย 3. ปัจจัย สภาพแวดล้อมในการแข่งขัน ประกอบด้วย อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง การต่อรองกับผู้ผลิต การเข้ามาของ ผู้ประกอบการรายใหม่ การคุกคามจากสินค้าทดแทน และการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด ทั้ง 3 ปัจจัยนี้มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Sig < 0.001$) และพบว่า ค่า R Square ของปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร และสภาพแวดล้อมในการ แข่งขัน มีค่าเท่ากับ 0.698 0.644 และ 0.703 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าทั้ง 3 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ร้อยละ 69.80 ร้อยละ 64.40 และร้อยละ 70.30 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน การตัดสินใจ วิสาหกิจชุมชนจังหวัดเชียงราย

Abstract

The purpose of this research was to study the factors influencing the decision of Nile Tilapia farmers in Chiang Rai to participate in community enterprises, focusing on internal and external organizational factors as well as the competitive environment. The findings of this research will serve as a guideline for strengthening community enterprise strategies and raising farmers' awareness of the benefits of participation. These benefits include increased bargaining power in the market, reduced production costs, and improved access to resources and government support. The research employed a quantitative approach, utilizing questionnaires as the primary data collection tool. The sample consisted of 400 Nile Tilapia farmers who are members of community enterprises in Chiang Rai province. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as multiple regression analysis. The findings indicate that: 1. Internal Organizational Factors: These include aspects related to human resources, financial resources, knowledge resources, operational systems, planning, database systems, and production

quality control systems. 2. External Organizational Factors: These encompass political, economic, social, technological, environmental, and legal aspects. 3. Competitive Environment Factors: These comprise the bargaining power of intermediaries, negotiation with producers, the entry of new entrepreneurs, the threat of substitute products, and competition among existing market participants. All three of these factors significantly influence the decision of tilapia farmers to participate in community enterprises, with a statistical significance ($Sig < 0.001$). The R-squared values for internal organizational factors, external organizational factors, and the competitive environment are 0.698, 0.644, and 0.703, respectively. This demonstrates that these three factors account for 69.80%, 64.40%, and 70.30% of the variance in the decision of Tilapia farmers to join community enterprises, respectively.

Keywords: Internal Organizational Factors, External Organizational Factors, Competitive Environment, Decision, Community Enterprises

บทนำ

ปัญหาและข้อจำกัดของวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งเกิดจากความไม่ต่อเนื่องของนโยบายการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน รวมถึงปัญหาในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยค่าครองชีพและหนี้สินภาคครัวเรือนที่เพิ่มสูงขึ้น 2. ปัจจัยภายใน ที่สะท้อนถึงการขาดความเป็นผู้ประกอบการของผู้บริหาร ความรู้ด้านการบริหารจัดการธุรกิจที่ยังไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีทักษะ ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และความสามารถในการจัดทำโครงการหรือแผนธุรกิจ 3. กระบวนการทำงานของวิสาหกิจชุมชน ที่ส่วนใหญ่ยังขาดศักยภาพในการหาตลาด ไม่สามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดได้อย่างชัดเจน ไม่มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ ไม่สามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้า ขาดการประยุกต์ใช้เอกลักษณ์ท้องถิ่นกับผลิตภัณฑ์ และไม่มีการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง และ 4. ศักยภาพในการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน พบว่า รายได้จากการดำเนินงานส่วนใหญ่ยังไม่เพียงพอ หลายกลุ่มประสบปัญหาขาดทุน การผลิตสินค้ายังไม่ได้มาตรฐานในระดับสากล และขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการวัตถุดิบ ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาและความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนในระยะยาว

เพื่อลดปัญหาและข้อจำกัดของวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย ดังนั้นในการพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนไทยจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่มีปัญหาเรื่องความไม่ต่อเนื่องของนโยบายรัฐ การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง และภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว โดยแนวทางแก้ไข คือ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว จัดหาตลาดจำหน่ายสินค้าถาวร ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และกระตุ้นเศรษฐกิจให้เอื้อต่อการบริโภคสินค้าของวิสาหกิจชุมชน ในส่วนของปัจจัยภายใน ปัญหาหลัก ได้แก่ การขาดศักยภาพผู้บริหาร การขาดการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่ยังไม่เพียงพอ ซึ่งควรได้รับการแก้ไขผ่านการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ส่งเสริมการเขียนแผนธุรกิจ ปลูกฝังคนรุ่นใหม่ให้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม และยกระดับมาตรฐานการผลิตให้ได้ตามมาตรฐานอุตสาหกรรมและสากล สำหรับกระบวนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งยังขาดความสามารถในการหาตลาด การวางแผนธุรกิจ การเพิ่มมูลค่าสินค้า และการทำบัญชี ควรได้รับการแก้ไขโดยการจัดหาตลาดที่มีความมั่นคง

ในระยะยาว ให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาระบบธุรกิจให้ดึงดูดใจ และอบรมด้านการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ สุดท้าย การสร้างความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเผชิญปัญหาด้านรายได้ไม่เพียงพอและขาดความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่ม จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขด้วยการขยายตลาดผ่านการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนและตลาดต่างประเทศ จัดตั้งระบบตัวแทนจำหน่าย และส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าในตลาด (สนิทเดช จินตนา และธีระพงษ์ ภูริปาณิก, 2563)

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนากลยุทธ์ของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสนใจศึกษาวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็งในการดำเนินการเป็นผู้จัดการดูแลการจับปลาแก่เกษตรกร ตลอดจนรับผลผลิตอาหารปลาราคาที่ประกันไว้ไปจำหน่าย และให้สิทธิเกษตรกรในการซื้ออาหารปลาราคาเชื่อ รวมถึงการเพิ่มอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง และป้องกันการเอาเปรียบเกษตรกร อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้เกษตรกรเกิดความคล่องในการลงทุนอีกด้วย (สุจิตตา หงษ์ทอง, 2562) ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจกับเกษตรกร อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางให้กับวิสาหกิจชุมชนในการวางแผนระบบการทำงาน การพัฒนากลยุทธ์ที่จะสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนที่แข็งแกร่งขึ้นและพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากรและทุนในชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล
2. เพื่อศึกษาปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล
3. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในการแข่งขันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

ชนพงษ์ อารณพิศาล (2560) กล่าวว่า วิสาหกิจชุมชนเป็นการรวมกลุ่มของชุมชนที่มีแนวคิดและการดำเนินธุรกิจที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในระบบเศรษฐกิจชุมชนที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ซึ่งเป็นฐานรากทางเศรษฐกิจ แม้ว่าวิสาหกิจชุมชนจะมีขนาดเล็กกว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือสหกรณ์ แต่ก็มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจรากหญ้า โดยช่วยสร้างความมั่นคงในการผลิตและบริโภคในชุมชน ส่งผลให้เกิดการหมุนเวียนของเงินทุนและสนับสนุนเศรษฐกิจมหภาค วิสาหกิจชุมชนยังเป็นโอกาสในการพัฒนาชุมชน ให้คนในชุมชนเข้าใจและค้นพบศักยภาพและทุนท้องถิ่นของตนเอง รวมถึงพัฒนาความสามารถในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งจะนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็งขึ้น ส่งเสริมความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาและรากเหง้าของตนเอง วิสาหกิจชุมชนจึงถือเป็นแนวทางใหม่ในการพัฒนาที่ช่วยให้ชุมชนและประเทศชาติเจริญเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

ในชีวิตประจำวัน เราต้องเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องใช้ความคิดในการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา แต่เราอาจไม่สังเกตเห็นความพิเศษของการตัดสินใจในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมที่เราแสดงออกล้วนผ่านกระบวนการตัดสินใจมาก่อน การตัดสินใจต้องประกอบด้วยขั้นตอนการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุด (รศนา อชชะกิจ, 2537, น. 84-85) ทั้งนี้ Barnard (1968) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า คือ กระบวนการลดจำนวนทางเลือกหลาย ๆ ทางให้เหลือเพียงทางเลือกเดียวที่ดีที่สุด ซึ่งจะนำไปปฏิบัติอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรพื้นฐาน

ภรณี หลาวทอง (2559) กล่าวถึง แนวคิดทฤษฎีฐานทรัพยากรที่เน้นความสำคัญของทรัพยากรและความสามารถขององค์กร โดย Andersen and Bøllingtoft (2011) เห็นว่า ทรัพยากรและความสามารถขององค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่เสริมสร้างความสามารถทางการแข่งขันและนำไปสู่ความได้เปรียบด้านผลการดำเนินงานขององค์กร

ทฤษฎีฐานทรัพยากรเน้นความสำคัญของทรัพยากรและความสามารถขององค์กร โดยมีจุดเริ่มต้นจากงานวิจัยของ Chamberlin and Robinson (1930s) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ทรัพยากรและความสามารถขององค์กรเป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขันและการสร้างผลกำไรที่เหนือกว่าระดับเฉลี่ย โดย Chamberlin and Robinson ได้ให้คำจำกัดความของความสามารถขององค์กรว่า รวมถึงความรู้ด้านเทคนิค ชื่อเสียง ความน่าเชื่อถือ การรับรู้ในตราสินค้า ความสามารถของบุคลากรในระดับบริหาร รวมถึงสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า (Amit & Schoemaker, 2012) ต่อมาแนวคิดนี้ได้รับการพัฒนาโดย Penrose ในปี ค.ศ. 1959 ซึ่งมองว่าองค์กรไม่ใช่แค่หน่วยงานบริหาร แต่เป็นศูนย์รวมของทรัพยากรที่ก่อให้เกิดประโยชน์ (Penrose, 1995)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการทำงาน

ภรณี หลาวทอง (2559) ระบุว่า ระบบการทำงานในองค์กรเกิดจากการจัดการทรัพยากร ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของบุคลากรอย่างเหมาะสม โดยเป็นกระบวนการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินธุรกิจ (Amit & Schoemaker, 2012) ทั้งนี้ ระบบการจัดการทรัพยากรในองค์กรยังสามารถเป็นแหล่งความได้เปรียบทางการแข่งขัน อีกทั้งประสิทธิภาพขององค์กรก็เป็นคุณลักษณะที่เสริมสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Barney, 2012)

Barney (2012) ให้ความหมายของความสามารถขององค์กรเกี่ยวกับระบบการทำงานว่า เกี่ยวข้องกับการวางแผนทั้งแบบมีแบบแผนและไม่มีแบบแผน ซึ่งการศึกษาของ Kohtamäki et al. (2012) พบว่าการวางแผนที่ดีมีความสัมพันธ์กับการเติบโตของยอดขาย โดยองค์กรที่มีการวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพมักมีผลการดำเนินงานที่ดีกว่าองค์กรที่ไม่มี การวางแผน นอกจากนี้ Ahmed et al. (2012) ได้ศึกษาเกี่ยวกับระบบการทำงานในด้านฐานข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลด้านการตลาด เช่น พฤติกรรมและความต้องการของลูกค้า และสภาพแวดล้อมทางการตลาดทั่วไป Barney ยังศึกษาเกี่ยวกับระบบการทำงานในด้านการควบคุมและประสานงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งรวมถึงโครงสร้างองค์กรหรือสายการบังคับบัญชา การควบคุมคุณภาพในกระบวนการผลิต ตั้งแต่ก่อนการผลิต กระบวนการผลิต และหลังการผลิต โดยมีกรตรวจสอบคุณภาพสินค้า เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เช่น การคัดสรรวัตถุดิบ การควบคุมกระบวนการผลิต การตรวจสอบคุณภาพสินค้า และการบริหารสินค้าคงคลัง (Almor et al., 2004)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน

Porter (2008) เจ้าของทฤษฎี Competition Theory ได้พัฒนาแนวคิดในการวินิจฉัยที่มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันขององค์กร โดยการประยุกต์ใช้แผนองค์กรเข้าสู่ตลาดใหม่และการจัดการเปลี่ยนแปลง Porter เน้นการวิเคราะห์โอกาสและภัยคุกคามจากสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรมภายนอก พร้อมทั้งประเมินความน่าสนใจของอุตสาหกรรมและกำหนดปัจจัยสนับสนุนผ่านการเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันขององค์กรในตลาด

ทฤษฎี Porter's Five Forces Model ซึ่งพัฒนาโดย Porter (2008) ในต้นทศวรรษ 1980 ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางในระดับโลกด้านการกำหนดกลยุทธ์องค์กร โดยโมเดลนี้ใช้สำหรับวิเคราะห์กลยุทธ์การแข่งขันขององค์กร ช่วยให้องค์กรสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ Porter's Five Forces Model ประกอบด้วยการวิเคราะห์ 5 ประการ

1. การคุกคามของผู้เข้ามาใหม่ (Barriers to Entry)
2. การแข่งขันระหว่างธุรกิจที่มีอยู่ในอุตสาหกรรม (Intensity of Rivalry among Existing Competitor)
3. อำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ (Bargaining Power of Buyers)
4. อำนาจการต่อรองของผู้ขาย (Bargaining Power of Suppliers)
5. การคุกคามของสินค้าหรือบริการทดแทน (Pressure from Substitute)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกของธุรกิจ

ทวิพล นิลบำรุง (2557) กล่าวว่า การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกของ Francis J. Aguilar ในปี ค.ศ. 1967 ประกอบด้วย Politics (การเมือง) Economic (เศรษฐกิจ) Social/Culture (สังคม/วัฒนธรรม) Technological (เทคโนโลยี) Legal (กฎหมาย) และ Ecological (สภาวะแวดล้อม) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจ “ภาพรวม” ของสภาพแวดล้อมที่องค์กรจะเข้าไปดำเนินธุรกิจ โดยมุ่งเน้นการประเมินโอกาสและภัยคุกคามในพื้นที่ธุรกิจใหม่ การค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่นั้นมีความจำเป็นเพื่อช่วยวางแผนในการใช้ประโยชน์จากโอกาสและลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น

สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบโดยอ้อมต่อการดำเนินงานขององค์กรทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ด้าน

1. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors) เช่น นโยบายและเสถียรภาพของรัฐบาล การแก้ไขกฎหมาย และการปรับปรุงระเบียบต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะในด้านการปรับเปลี่ยนวิธีการบริหาร ซึ่งสามารถส่งผลต่อการวางแผน การตัดสินใจและการดำเนินกลยุทธ์ขององค์กร
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย อัตราภาษี และอัตราการว่างงาน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กร โดยสามารถส่งผลกระทบต่อความสามารถในการลงทุน ต้นทุนการดำเนินงาน กำลังซื้อของผู้บริโภค และความเสี่ยงทางธุรกิจ องค์กรจำเป็นต้องพิจารณาและปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
3. ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรม (Socio-Cultural Factors) เช่น โครงสร้างทางเพศและอายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมและประเพณี รวมถึงพฤติกรรมผู้บริโภค เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภค องค์กรจำเป็นต้องเข้าใจและปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อสร้างความพึงพอใจและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น การพัฒนาทางเทคโนโลยี การคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เครื่องจักรกลอุตสาหกรรม เครื่องจักรสมองกล และเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีช่วยให้องค์กรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ลดต้นทุน และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาด

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ด้านปัจจัยภายในองค์กร

ชนพงษ์ อารมณ์พิศาล (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนมีอิทธิพลสูงสุดต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการโดยเฉพาะในด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งมีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการวางแผนและการจัดสรรทรัพยากร ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผล ทั้งนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับแนวคิดของ ปูริตา กล้าประเสริฐ (2553) อีกด้วย

กิตติยา ฤทธิภักดี และนวรรตน์ ลิ้มสกุล (2567) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าเครื่องแต่งกายมุสลิม (ดาหลาปาเต๊ะ) ตำบลควนสตอ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนมี 7 ด้านหลัก ได้แก่ 1. การบริหารจัดการที่มีแผนดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและโครงสร้าง แบ่งหน้าที่ชัดเจน การเงินและบัญชีที่โปร่งใสและเป็นระบบ 2. การผลิตที่มีการวางแผนการผลิตและสร้างเครือข่ายผลิตภัณฑ์ 3. การตลาดที่เข้าถึงทั้งในและต่างประเทศพร้อมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ 4. ภาวะผู้นำของประธานกลุ่มที่มีคุณธรรมและความสามารถในการบริหารและแก้ปัญหา 5. การมีส่วนร่วมของสมาชิกที่ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นและพัฒนากลุ่มร่วมกัน 6. สวัสดิการสมาชิกที่ให้ความช่วยเหลือในยามจำเป็น และ 7. การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งรวมถึงการประสานงานกับภาครัฐและองค์กรอื่น ๆ เพื่อขอรับเงินทุนและโอกาสทางการตลาด

ด้านปัจจัยภายนอกองค์กร

ภรณ์ หลาวทอง (2559) ศึกษาเรื่อง ตัวแบบการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายในประเทศไทย พบว่า ทรัพยากรพื้นฐาน ระบบการทำงาน และบทบาทของภาครัฐมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจ ความสามารถทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานขององค์กร โดยการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานขององค์กร ทั้งนี้ ความสามารถทางการแข่งขันยังมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรเช่นกัน

ศิวกร โอนรัมย์ (2564) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน และความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ เช่น อีสรระในการบริหาร นวัตกรรม ความกล้าเสี่ยง ความสามารถในการแข่งขัน และการทำงานเชิงรุก ส่งผลต่อความได้เปรียบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดราชบุรีอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และเทคโนโลยี ก็มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจเหล่านี้ สุดท้ายนี้ ปัจจัยด้านความได้เปรียบในการแข่งขัน เช่น การเป็นผู้นำด้านต้นทุน การสร้างความแตกต่าง การตอบสนองที่รวดเร็ว และการมุ่งตลาดเฉพาะกลุ่ม มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการในจังหวัดราชบุรีอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน

ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน

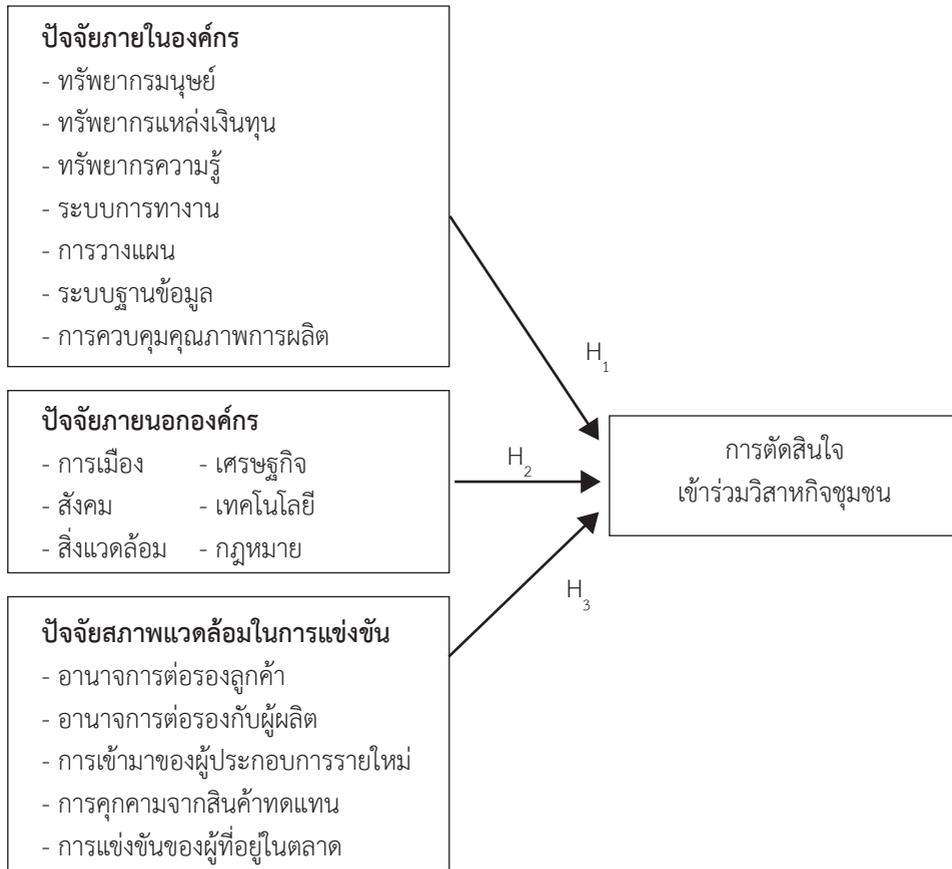
สุจิตตา หงษ์ทอง (2562) ศึกษาเรื่อง โഴ้อุปทานปลาไนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาไนและต้นทุนต่อหน่วย กรณีศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่า รูปแบบโซ้อุปทานปลาไนอำเภอพานประกอบด้วย ผู้จำหน่ายปัจจัยทางการผลิต เช่น ลูกปลา อาหารปลา อุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้จำหน่ายปัจจัยการผลิตจะมีการส่งผ่านกลุ่มวิสาหกิจชมรมสหกรณ์ ซึ่งเป็นตัวกลางในการพักสินค้าเช่น อาหารปลา ลูกปลาไว้ที่กลุ่มวิสาหกิจ ชมรม สหกรณ์ ก่อนจำหน่ายให้กับเกษตรกรและทำการพยากรณ์ปริมาณของวัตถุดิบต่าง ๆ จากปริมาณการเลี้ยงของสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจ ชมรม สหกรณ์ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาไนดำเนินการเลี้ยงตามปริมาณและขนาดของบ่อที่ตัวเองมีอยู่ เมื่อปลาไนครบระยะเวลาการเลี้ยงและมีขนาดตามที่กำหนดเกษตรกรทำการแจ้งไปยังหัวหน้ากลุ่มของตนให้นำปลาขึ้นจากบ่อ กลุ่มวิสาหกิจ ชมรม สหกรณ์ จะมีรถขนปลา มีคนเอาปลาออกจากบ่อ เมื่อนำปลาออกจากบ่อทำการชั่งน้ำหนักแล้วเสร็จ ทางกลุ่มวิสาหกิจ ชมรม สหกรณ์ จะนำปลาไปจำหน่ายให้กับลูกค้าปลายทางที่อยู่จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่ ซึ่งจะเห็นได้ว่า กลุ่มวิสาหกิจ ชมรม สหกรณ์ นั้นจะเป็นผู้บริหารจัดการส่วนของต้นน้ำและปลายน้ำให้กับสมาชิกทั้งหมด แต่ถ้าเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาไนไม่ได้เป็นสมาชิกต้องหาปัจจัยการผลิตและหาตลาดจำหน่ายปลาด้วยตนเอง ซึ่งความสามารถของเกษตรกรนั้นไม่มีความสามารถที่จะหาตลาดได้ จึงต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจ ชมรม สหกรณ์ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว แสดงให้เห็นว่า วิสาหกิจชุมชนมีบทบาทสำคัญในการลดความเสี่ยงและอุปสรรคในด้านการจัดหาต้นทุนและการเข้าถึงตลาดสำหรับเกษตรกร การบริหารจัดการในส่วนของต้นน้ำและปลายน้ำช่วยสร้างความสะดวกและเสริมความสามารถในการแข่งขันให้กับเกษตรกร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาไนในจังหวัดเชียงราย ครั้งนี้ได้้นำแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร และสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

H₁: ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H₂: ปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H₃: ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจดทะเบียนในจังหวัดเชียงราย โดยในการศึกษานี้ผู้วิจัยทราบข้อมูลที่แน่ชัดเฉพาะจำนวนของกลุ่มวิสาหกิจที่จดทะเบียนในเชียงราย แต่ไม่ทราบจำนวนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เป็นสมาชิก ดังนั้น จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Cochran (1977) ซึ่งใช้ในกรณีไม่ทราบค่าสัดส่วนของประชากรที่แน่ชัดที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

คำนวณขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{Z^2 \cdot p \cdot (1 - p)}{e^2}$$

n = ขนาดตัวอย่างที่ต้องการ

p = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

Z = ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือระดับนัยสำคัญ

(ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า $Z = 1.96$)

แทนค่าสูตรได้ ดังต่อไปนี้

$$n = \frac{(1.96)^2 \cdot 0.5 \cdot (1 - 0.5)}{(0.05)^2}$$

$$n = 384.16 \approx 385 \text{ ราย}$$

คำนวณขนาดตัวอย่างได้ เท่ากับ 385 คน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างที่จะใช้เท่ากับ 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยไม่จำสถานภาพ และวิสาหกิจชุมชนที่สังกัด โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อทำการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม โดยการศึกษา ค้นคว้างานวิจัย และเอกสารที่ข้องกับการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ของงานวิจัย
3. นำส่งแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อความของแบบสอบถาม
4. ทำการแก้ไขแบบสอบถามและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากที่ปรึกษา
5. สรุบบัญชีแบบสอบถามที่มีการแก้ไขแล้ว
6. ทำการทดสอบการตอบแบบสอบถามเบื้องต้น จำนวน 30 คน
7. สรุบบัญชีการตอบแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ผลเบื้องต้น ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบแบบสอบถามได้โดยไม่มีข้อสงสัย

เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด (วริช โภยสิทธิ์, 2562) ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (Closed-end Questionnaire) เลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปริมาณบ่อดินที่ใช้ในการเลี้ยงปลานิล ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน โดยใช้แบบสอบถามในรูปแบบแบบประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งวัดข้อมูลในระดับอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ประกอบด้วย ด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านทรัพยากรแหล่งเงินทุน ด้านทรัพยากรความรู้ ด้านระบบการทำงาน ด้านการวางแผน ด้านระบบฐานข้อมูล และด้านระบบการควบคุมคุณภาพการผลิต

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจ โดยใช้แบบสอบถามในรูปแบบแบบประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งวัดข้อมูลในระดับอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ประกอบด้วย ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน โดยใช้แบบสอบถามในรูปแบบแบบประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งวัดข้อมูลในระดับอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ประกอบด้วย อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง การต่อรองกับผู้ผลิต การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ การคุกคามจากสินค้าทดแทน และการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน ชุมชน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งเป็นการวัดระดับข้อมูลแบบอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ประกอบด้วย ปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร และปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงปลาในจังหวัดเชียงราย ข้อมูลจาก 2 แหล่ง ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง 400 ชุด โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถาม จำนวน 60 วัน ในเดือนกันยายน ถึง พฤศจิกายน พ.ศ. 2567
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยต่าง ๆ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความตรง (Validity) และความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. การทดสอบหาค่าความตรง (Validity)

ในการตรวจสอบค่าความตรงหรือความถูกต้องของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเน้นความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อให้แน่ใจว่าเนื้อหาในแบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และมีกระบวนการตรวจสอบเริ่มจากการนำแบบสอบถามเสนอขออาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์พิจารณาความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา รวมถึงความถูกต้องและความชัดเจนของคำถาม จากนั้นผู้วิจัยทำการปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่าง

2. การทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability)

ในการตรวจสอบค่าความเที่ยงหรือความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามที่ใช้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสมบูรณ์แล้วไปทดสอบกับตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากร สำหรับงานวิจัยนี้จำนวน 30 คน จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้

มาคำนวณค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมในการวัดความเชื่อมั่นเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยทั่วไปหากค่าผลลัพธ์มีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป จะถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงได้ สำหรับแบบสอบถามชุดนี้มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.969

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ตัวแปรด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน ปริมาณบ่อดินที่ใช้ในการเลี้ยงปลานิล และระยะเวลาในการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวถูกวัดด้วยมาตราวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal Scale) เนื่องจากข้อมูลไม่สามารถแปลงเป็นมูลค่าเชิงปริมาณได้ และการวิเคราะห์เน้นเพียงการบรรยายลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น ดังนั้น สถิติที่เหมาะสมสำหรับการอธิบายข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับการแจกแจงข้อมูลในแต่ละกลุ่ม รวมถึงค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คะแนนต่ำสุด (Minimum) และคะแนนสูงสุด (Maximum)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) วิเคราะห์ในลักษณะของการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ ปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยภายนอกองค์กร และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน ซึ่งตัวแปรอิสระเหล่านี้ถูกวัดด้วยมาตราวัดแบบอันตรภาค (Interval Scale) และตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระดังกล่าวมีผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ การวิเคราะห์ที่เหมาะสม คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เนื่องจากเป็นวิธีทางสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตามตัวเดียว

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ปริมาณบ่อดินที่ใช้ในการเลี้ยงปลานิล และระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีสัดส่วนเพศชายร้อยละ 50.50 และเพศหญิงร้อยละ 49.50 ซึ่งใกล้เคียงกัน

ในด้านอายุ ผู้ตอบส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุมากกว่า 51 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.30 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 46-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 ช่วงอายุ 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.80 ช่วงอายุ 41-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.80 ช่วงอายุ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.50 และน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.80

สำหรับระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่ามัธยม คิดเป็นร้อยละ 41.80 รองลงมา คือ มัธยมปลาย คิดเป็นร้อยละ 29.50 และมัธยมต้น คิดเป็นร้อยละ 28.70

ในส่วนของรายได้ต่อเดือน ผู้ตอบส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงมา คือ ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.80 รายได้ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.80 และมากกว่า 30,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.00

สำหรับปริมาณบ่อดินที่ใช้ในการเลี้ยงปลานิล พบว่า ส่วนใหญ่ใช้ 4-6 บ่อ คิดเป็นร้อยละ 35.80 รองลงมา คือ 1-3 บ่อ คิดเป็นร้อยละ 30.30 7-9 บ่อ คิดเป็นร้อยละ 20.50 10-12 บ่อ คิดเป็นร้อยละ 8.00 13-15 บ่อ คิดเป็นร้อยละ 2.80 และมากกว่า 15 บ่อ คิดเป็นร้อยละ 2.80

สุดท้าย ในส่วนของระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกมา 4-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.30 รองลงมา คือ 3-4 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.80 มากกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.30 น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.50 1-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.30 และ 2-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.00

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อ 1 ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H_0 : ปัจจัยภายในองค์กรไม่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H_1 : ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

ตารางที่ 1

ผลการวิเคราะห์สรุปแบบจำลองการถดถอยพหุคูณของปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics			
					F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	.835	.698	.692	.26889	129.312	7	392	.000

จากตารางที่ 1 ข้างต้น ค่า R เท่ากับ 0.835 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ซึ่งมีค่าขนาดความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.835 และค่า R² เท่ากับ 0.698 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ได้ร้อยละ 69.80

ตารางที่ 2

ผลการทดสอบความมีนัยสำคัญของแบบจำลองการถดถอยพหุคูณของปัจจัยภายในองค์กรที่มีต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	65.446	7	9.349	129.312***	.000
Residual	28.342	392	.072		
Total	93.789	399			

หมายเหตุ. ***มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 2 ข้างต้น พบว่า แสดงผลการวิเคราะห์ ANOVA เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญของแบบจำลองการถดถอย พบว่า แบบจำลองซึ่งประกอบด้วย 7 ตัวแปรอิสระ (ปัจจัยภายในองค์กร) สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตาม (การตัดสินใจ) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า F เท่ากับ 129.312 และระดับนัยสำคัญ Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า .001 แสดงว่า แบบจำลองมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง และตัวแปรอิสระรวมกันสามารถทำนายการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยภายในองค์กรที่มีต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน ด้วยสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

Model	Coefficients						
	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	0.720	0.087		8.296***	.000		
ระบบการทำงาน (X ₁)	0.098	0.018	0.166	5.444***	.000	0.828	1.21
ทรัพยากรมนุษย์ (X ₂)	0.159	0.017	0.283	9.085***	.000	0.793	1.26
ทรัพยากรแหล่งเงินทุน (X ₃)	0.074	0.018	0.126	4.225***	.000	0.873	1.15
ทรัพยากรความรู้ (X ₄)	0.132	0.017	0.234	7.601***	.000	0.816	1.23
ระบบการวางแผน (X ₅)	0.124	0.016	0.226	7.499***	.000	0.847	1.18
ระบบฐานข้อมูล (X ₆)	0.095	0.017	0.170	5.457***	.000	0.795	1.26
ระบบควบคุมคุณภาพการผลิต (X ₇)	0.101	0.018	0.172	5.581***	.000	0.815	1.23

หมายเหตุ. ***มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 3 ข้างต้น แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุระหว่างปัจจัยภายในองค์กรและการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายในองค์กรทั้ง 7 ด้าน มีค่า Beta โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ทรัพยากรมนุษย์ (X₂) = 0.283 ทรัพยากรความรู้ (X₄) = 0.234 ระบบการวางแผน (X₅) = 0.226 ระบบควบคุมคุณภาพการผลิต (X₇) = 0.172 ระบบฐานข้อมูล (X₆) = 0.170 ระบบการทำงาน (X₁) = 0.166 และทรัพยากรแหล่งเงินทุน (X₃) = 0.126 ซึ่ง Beta เป็นค่าสัมประสิทธิ์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ถ้าหากค่า Beta เป็นบวก จะหมายความว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน เมื่อตัวแปรอิสระเพิ่มขึ้น ตัวแปรตามก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ส่วนค่า Beta ที่เป็นลบ หมายความว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม เมื่อตัวแปรอิสระเพิ่มขึ้น ตัวแปรตามจะลดลง และค่า Beta ที่เป็นศูนย์ หมายความว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กัน การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.283(X_2) + 0.234(X_4) + 0.226(X_5) + 0.172(X_7) + 0.170(X_6) + 0.166(X_1) + 0.126(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.720 + 0.159(\text{ทรัพยากรมนุษย์}) + 0.132(\text{ทรัพยากรความรู้}) + 0.124(\text{ระบบการวางแผน}) + \text{Beta} + 0.101(\text{ระบบควบคุมคุณภาพการผลิต}) + 0.095(\text{ระบบฐานข้อมูล}) + 0.098(\text{ระบบการทำงาน}) + 0.074(\text{ทรัพยากรแหล่งเงินทุน})$$

จากสมการดังกล่าว สามารถเขียนอธิบายได้ ดังนี้

องค์ประกอบด้านทรัพยากรมนุษย์ (X_2) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.283 หน่วย องค์ประกอบด้านทรัพยากรความรู้ (X_4) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.234 หน่วย

องค์ประกอบด้านระบบการวางแผน (X_5) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.226 หน่วย

องค์ประกอบด้านระบบควบคุมคุณภาพการผลิต (X_7) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.172 หน่วย

องค์ประกอบด้านระบบฐานข้อมูล (X_6) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.170 หน่วย

องค์ประกอบด้านระบบการทำงาน (X_1) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.166 หน่วย

องค์ประกอบด้านทรัพยากรแหล่งเงินทุน (X_3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.126 หน่วย

ดังนั้น สามารถสรุปสมมติฐานข้อ 1 ได้ว่า ปัจจัยภายในองค์กรทั้ง 7 ด้านข้างต้นนั้น มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

สมมติฐานข้อ 2 ปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H_0 : ปัจจัยภายนอกองค์กรไม่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H_1 : ปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

ตารางที่ 4

ผลการวิเคราะห์สรุปแบบจำลองการถดถอยพหุคูณของปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics			
					F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	.815	.664	.659	.28322	129.375	6	393	.000

จากตารางที่ 4 ข้างต้น ค่า R เท่ากับ 0.815 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ซึ่งมีค่าขนาดความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.815 และค่า R² เท่ากับ 0.664 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ได้ร้อยละ 66.40

ตารางที่ 5

ผลการทดสอบความมีนัยสำคัญของแบบจำลองการถดถอยพหุคูณของปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	62.265	6	10.378	129.375***	.000
Residual	31.524	393	.080		
Total	93.789	399			

หมายเหตุ. ***มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 5 ข้างต้น แสดงผลการวิเคราะห์ ANOVA เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญของแบบจำลองการถดถอย พบว่า แบบจำลอง ซึ่งประกอบด้วย 6 ตัวแปรอิสระ (ปัจจัยภายนอกองค์กร) สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตาม (การตัดสินใจ) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า F เท่ากับ 129.375 และระดับนัยสำคัญ Sig. = .000 ซึ่งน้อยกว่า .001 แสดงว่า แบบจำลองมีความเหมาะสมอย่างยิ่งและตัวแปรอิสระรวมกันสามารถทำนายการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 6

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยภายนอกที่มีต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน ด้วยสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

Coefficients							
Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	0.658	0.097		6.796***	.000		
ด้านการเมือง(X_1)	0.091	0.018	0.152	5.031***	.000	0.933	1.072
ด้านเศรษฐกิจ(X_2)	0.105	0.019	0.174	5.685***	.000	0.915	1.093
ด้านสังคม(X_3)	0.115	0.019	0.192	6.165***	.000	0.880	1.137
ด้านเทคโนโลยี(X_4)	0.181	0.018	0.320	10.195***	.000	0.866	1.154
ด้านสิ่งแวดล้อม(X_5)	0.144	0.017	0.265	8.455***	.000	0.869	1.15
ด้านกฎหมาย(X_6)	0.162	0.018	0.290	9.176***	.000	0.855	1.17

หมายเหตุ. ***มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 6 ข้างต้น แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุระหว่างปัจจัยภายนอกองค์กร และการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกองค์กรทั้ง 6 ด้าน มีค่า Beta โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเทคโนโลยี (X_4) = 0.320 ด้านกฎหมาย (X_6) = 0.290 ด้านสิ่งแวดล้อม (X_5) = 0.265 ด้านสังคม (X_3) = 0.192 ด้านเศรษฐกิจ (X_2) = 0.174 และด้านการเมือง (X_1) = 0.152 ซึ่ง Beta เป็นค่าสัมประสิทธิ์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ถ้าหากค่า Beta เป็นบวก จะหมายความว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน เมื่อตัวแปรอิสระเพิ่มขึ้น ตัวแปรตามก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ส่วนค่า Beta ที่เป็นลบ หมายความว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม เมื่อตัวแปรอิสระเพิ่มขึ้น ตัวแปรตามจะลดลง และค่า Beta ที่เป็นศูนย์ หมายความว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กัน การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.320(X_4) + 0.290(X_6) + 0.265(X_5) + 0.192(X_3) + 0.174(X_2) + 0.152(X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.658 + 0.181(\text{เทคโนโลยี}) + 0.162(\text{กฎหมาย}) + 0.144(\text{สิ่งแวดล้อม}) + 0.115(\text{สังคม}) + 0.105(\text{เศรษฐกิจ}) + 0.091(\text{การเมือง})$$

จากสมการดังกล่าว สามารถเขียนอภิปรายได้ ดังนี้

องค์ประกอบเทคโนโลยี (X_4) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.320 หน่วย

องค์ประกอบกฎหมาย (X_6) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.290 หน่วย

องค์ประกอบสิ่งแวดล้อม (X_5) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.265 หน่วย

องค์ประกอบสังคม (X_3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.192 หน่วย

องค์ประกอบเศรษฐกิจ (X_2) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.174 หน่วย

องค์ประกอบการเมือง (X_1) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.152 หน่วย

ดังนั้น สามารถสรุปสมมติฐานข้อ 2 ได้ว่า ปัจจัยภายนอกองค์กรทั้ง 6 ด้านข้างต้นนั้น มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

สมมติฐานข้อ 3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H_0 : ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันไม่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

H_1 : ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

ตารางที่ 7

ผลการวิเคราะห์สรุบบแบบจำลองการถดถอยพหุคูณของปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันที่มีต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics			
					F Change	df1	df2	Sig. F Change
1	.838	.703	.699	.26602	186.274	5	394	.000

จากตารางที่ 7 ข้างต้น ค่า R เท่ากับ 0.838 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ซึ่งมีค่าขนาดความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.838 และค่า R^2 เท่ากับ 0.703 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการตัดสินใจ เข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ได้ร้อยละ 70.30

ตารางที่ 8

ผลการทดสอบความมีนัยสำคัญของแบบจำลองการถดถอยพหุคูณของปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันที่มีต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	65.908	5	13.182	186.274	.000
Residual	27.881	394	.071		
Total	93.789	399			

หมายเหตุ. ***มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 8 ข้างต้น แสดงผลการวิเคราะห์ ANOVA เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญของแบบจำลองการถดถอย พบว่า แบบจำลองซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ 5 ตัว (ปัจจัยสภาพแวดล้อม) สามารถอธิบายความแปรปรวน (การตัดสินใจ) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า F เท่ากับ 186.274 และระดับนัยสำคัญ Sig = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.001 แสดงว่า แบบจำลองมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง และตัวแปรอิสระรวมกันสามารถทำนายการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 9

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันที่มีต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน ด้วยสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

Model	Coefficients						
	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	0.889	0.078		11.342	.000		
อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง (X_1)	0.148	0.016	0.271	9.186	.000	0.868	1.152
อำนาจต่อรองผู้ผลิต (X_2)	0.128	0.017	0.222	7.436	.000	0.846	1.181
การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ (X_3)	0.128	0.018	0.223	7.306	.000	0.811	1.233
การคุกคามจากสินค้าทดแทน (X_4)	0.138	0.017	0.242	7.926	.000	0.808	1.237
การแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด (X_5)	0.176	0.016	0.331	10.864	.000	0.813	1.23

หมายเหตุ. ***มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001

จากตารางที่ 9 ข้างต้น แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันและการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันทั้ง 5 ด้าน มีค่า Beta โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด (X_5) = 0.331 อำนาจการต่อรองพ่อค้าคนกลาง (X_1) = 0.271 การคุกคามจากสินค้าทดแทน (X_4) = 0.242 การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ (X_3) = 0.223 และอำนาจต่อรองผู้ผลิต (X_2) = 0.222 ซึ่ง Beta เป็นค่าสัมประสิทธิ์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ถ้าหากค่า Beta เป็นบวก จะหมายความว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน เมื่อตัวแปรอิสระเพิ่มขึ้น ตัวแปรตามก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ส่วนค่า Beta ที่เป็นลบ หมายความว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม เมื่อตัวแปรอิสระเพิ่มขึ้น ตัวแปรตามจะลดลง และค่า Beta ที่เป็นศูนย์ หมายความว่า ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กัน การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.331(X_5) + 0.271(X_1) + 0.242(X_4) + 0.223(X_3) + 0.222(X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.889 + 0.176(\text{การแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด}) + 0.148(\text{อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง}) + 0.138(\text{การคุกคามจากสินค้าทดแทน}) + 0.128(\text{การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่}) + 0.128(\text{อำนาจต่อรองผู้ผลิต})$$

จากสมการดังกล่าว สามารถเขียนอภิปรายได้ ดังนี้
 องค์ประกอบการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด (X_5) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.331 หน่วย
 องค์ประกอบอำนาจการต่อรองพ่อค้าคนกลาง (X_1) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.271 หน่วย
 องค์ประกอบการคุกคามจากสินค้าทดแทน (X_4) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.242 หน่วย
 องค์ประกอบการเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ (X_3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.223 หน่วย
 องค์ประกอบอำนาจต่อของผู้ผลิต (X_2) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล 0.222 หน่วย
 ดังนั้น สามารถสรุปสมมติฐานข้อ 2 ได้ว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันทั้ง 5 ด้านข้างต้นนั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงราย สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานข้อ 1 ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล	
1. ระบบการทำงาน	ยอมรับสมมติฐาน
2. ทรัพยากรมนุษย์	ยอมรับสมมติฐาน
3. ทรัพยากรแหล่งเงินทุน	ยอมรับสมมติฐาน
4. ทรัพยากรความรู้	ยอมรับสมมติฐาน
5. ระบบการวางแผน	ยอมรับสมมติฐาน
6. ระบบฐานข้อมูล	ยอมรับสมมติฐาน
7. ระบบควบคุมคุณภาพการผลิต	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานข้อ 2 ปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล	
1. การเมือง	ยอมรับสมมติฐาน
2. เศรษฐกิจ	ยอมรับสมมติฐาน
3. สังคม	ยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สมมุติฐาน	ผลการทดสอบสมมุติฐาน
สมมุติฐานข้อ 2 ปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล	
4. เทคโนโลยี	ยอมรับสมมุติฐาน
5. สิ่งแวดล้อม	ยอมรับสมมุติฐาน
6. กฎหมาย	ยอมรับสมมุติฐาน
สมมุติฐานข้อ 3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล	
1. อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง	ยอมรับสมมุติฐาน
2. อำนาจต่อรองผู้ผลิต	ยอมรับสมมุติฐาน
3. การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่	ยอมรับสมมุติฐาน
4. การคุกคามจากสินค้าทดแทน	ยอมรับสมมุติฐาน
5. การแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด	ยอมรับสมมุติฐาน

จากตารางที่ 10 ข้างต้น สามารถสรุปผลการทดสอบสมมุติฐานได้ว่า

สมมุติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยภายในองค์กร ประกอบด้วย ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรแหล่งเงินทุน ทรัพยากรความรู้ ระบบการทำงาน การวางแผน ระบบฐานข้อมูล และระบบการควบคุมคุณภาพการผลิต ทั้งหมดนี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยภายนอกองค์กร ประกอบด้วย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย ทั้งหมดนี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน ประกอบด้วย อำนาจต่อรองพ่อค้าคนกลาง การต่อรองกับผู้ผลิต การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ การคุกคามจากสินค้าทดแทน และการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด ทั้งหมดนี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

จากผลการศึกษา ปัจจัยภายในองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 พบว่า ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรแหล่งเงินทุน ทรัพยากรความรู้ ระบบการทำงาน การวางแผน ระบบฐานข้อมูล และระบบการควบคุมคุณภาพการผลิต มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนพงษ์ อาภรณ์พิศาล (2560) ที่ระบุว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและการวางแผนมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิผล

ของวิสาหกิจชุมชน โดยเฉพาะการปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยระบบการจัดการและการควบคุมที่ดี อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้ยังเสริมให้เห็นว่า ปัจจัยทรัพยากร เช่น ทรัพยากรความรู้และระบบฐานข้อมูล มีบทบาทสำคัญเช่นกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติยา ฤทธิภักดี และนวรรณ์ ลิ้มสกุล (2567) ที่ระบุว่า ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าเครื่องแต่งกายมุสลิม (ดาหลาปาเต๊ะ) ตำบลควนสตอ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล มี 7 ด้านหลัก ได้แก่ 1. การบริหารจัดการที่มีแผนดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและโครงสร้าง แบ่งหน้าที่ชัดเจน การเงินและบัญชีที่โปร่งใสและเป็นระบบ 2. การผลิตที่มีการวางแผนการผลิตและสร้างเครือข่ายผลิตภัณฑ์ 3. การตลาดที่เข้าถึงทั้งในและต่างประเทศพร้อมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ 4. ภาวะผู้นำของประธานกลุ่มที่มีคุณธรรมและความสามารถในการบริหารและแก้ปัญหา 5. การมีส่วนร่วมของสมาชิกที่ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาความร่วมมือกัน 6. สวัสดิการสมาชิกที่ให้ความช่วยเหลือในยามจำเป็น และ 7. การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งรวมถึงการประสานงานกับภาครัฐและองค์กรอื่น ๆ เพื่อขอรับเงินทุนและโอกาสทางการตลาด

2. ปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

จากผลการศึกษา ปัจจัยภายนอกองค์กรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 พบว่า การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภรณ์ หลาวทอง (2559) ที่ระบุว่า บทบาทของภาครัฐและทรัพยากรพื้นฐานจากภายนอกมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและความสามารถในการแข่งขันขององค์กร รวมถึงด้านเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ที่องค์กรวิสาหกิจชุมชนต้องพัฒนาความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในสิ่งแวดล้อม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวกร อโนริย์ (2564) ที่กล่าวว่า ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และเทคโนโลยี มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจวิสาหกิจชุมชน โดยมีบทบาทสำคัญในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร เนื่องจากเป็นแหล่งที่มาของทั้งโอกาสและความเสี่ยง ดังนั้นการวิเคราะห์ปัจจัยดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าใจแนวโน้มที่อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ และสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ผ่านการปรับตัวให้เหมาะสมและลดผลกระทบจากภัยคุกคาม นอกจากนี้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกยังช่วยให้ มองเห็นโอกาสและภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น เช่น การขยายตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือการนำเทคโนโลยีมาใช้ ตลอดจนการรับมือกับความท้าทายอย่างการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย

3. ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขันมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล

จากผลการศึกษา ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 พบว่า ประกอบด้วย อำนาจการต่อรองพ่อค้าคนกลาง การต่อรองกับผู้ผลิต การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ การคุกคามจากสินค้าทดแทน และการแข่งขันของผู้ที่อยู่ในตลาด มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตตา หงษ์ทอง (2562) ที่แสดงให้เห็นว่า วิสาหกิจชุมชนมีบทบาทสำคัญในการลดความเสี่ยงและอุปสรรคในด้านการจัดหาต้นทุนและการเข้าถึงตลาดสำหรับเกษตรกร การบริหารจัดการในส่วน of ต้นน้ำและปลายน้ำช่วยสร้างความสะดวกและเสริมความสามารถในการแข่งขันให้กับเกษตรกร

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. วิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลสามารถนำผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภายในเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรได้ ตัวอย่างเช่น

1.1 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ควรมีการฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างทักษะความรู้และความสามารถในการบริหารจัดการและการผลิต

1.2 การสนับสนุนด้านเงินทุน จัดหาช่องทางการสนับสนุนด้านเงินทุน เช่น การให้สินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยต่ำ หรือการจัดตั้งกองทุนภายในวิสาหกิจชุมชน

1.3 การปรับปรุงระบบการทำงานและการวางแผน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวางแผนงานและระบบฐานข้อมูล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

1.4 การควบคุมคุณภาพการผลิต จัดตั้งมาตรฐานการผลิตที่ชัดเจนและตรวจสอบได้ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์และสร้างความพึงพอใจให้กับตลาด

2. วิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลสามารถนำผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภายนอกเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรได้ ตัวอย่างเช่น

2.1 การปรับตัวตามปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการเมือง วิสาหกิจชุมชนควรติดตามข้อมูลทางเศรษฐกิจและนโยบายการเมืองที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ

2.2 การสนับสนุนทางกฎหมายและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวตามนโยบายรัฐหรือกฎหมายที่สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน เช่น มาตรการลดภาษี หรือการจัดสรรพื้นที่ผลิตที่เหมาะสม

2.3 การนำเทคโนโลยีมาใช้ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การตลาดออนไลน์ เพื่อขยายตลาดและเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน

3. วิสาหกิจชุมชนของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลสามารถนำผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการแข่งขันเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรได้ ตัวอย่างเช่น

3.1 การสร้างความสัมพันธ์กับพ่อค้าคนกลาง วิสาหกิจชุมชนร่วมมือและเจรจาเงื่อนไขการซื้อขายที่เป็นธรรมกับพ่อค้าคนกลางในการรับซื้อปลานิลหน้าบ่อ ทั้งราคาและปริมาณปลาในแต่ละวัน

3.2 การสร้างความแตกต่างในสินค้า เพิ่มการพัฒนาสินค้าแปรรูปจากปลานิลที่แปลกใหม่เพื่อเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกร เช่น คอนเฟลคจากปลานิล

3.3 การส่งเสริมความร่วมมือในชุมชน สนับสนุนการสร้างเครือข่ายระหว่างวิสาหกิจชุมชนเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งในตลาด

ข้อเสนอแนะงานวิจัยต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ระบบบริหารจัดการฟาร์มอัจฉริยะ การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในตลาดเกษตรและนวัตกรรมที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ปัจจัยดังกล่าวอาจช่วยเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และส่งเสริมการบริหารจัดการฟาร์มที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชนของเกษตรกร เพื่อระบุเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจของเกษตรกร และเป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์ของวิสาหกิจชุมชนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

2. ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงสภาพแวดล้อมการแข่งขันของเกษตรกรประเภทต่าง ๆ เช่น ผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว ข้าวโพด กาแฟ) และผู้เลี้ยงสัตว์ประเภทอื่น (ไก่ หมู โค กระบือ) เพื่อขยายการศึกษาไปยังเกษตรกรประเภทอื่น ช่วยให้เห็นภาพรวมของปัจจัยที่มีผลต่อการเข้า

ร่วมวิสาหกิจชุมชนในบริบทที่แตกต่างกัน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในระดับที่กว้างขึ้น

3. ศึกษาผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคม เช่น การเพิ่มรายได้หรือการลดต้นทุนหลังจากเกษตรกรเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน การสร้างความสามัคคีในชุมชน หรือการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร เพื่อประเมินว่าการเข้าร่วมวิสาหกิจชุมชน ส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินกิจการทางการเกษตรของเกษตรกรอย่างไร และเสนอแนวทางพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของวิสาหกิจชุมชนในระยะยาว

รายการอ้างอิง

- กิตติยา ฤทธิภักดี และนวรรตน์ ลิ้มสกุล. (2567). ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าเครื่องแต่งกายมุสลิม (ตาหลาปาเต๊ะ) ตำบลควนสตอ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 11(9), 199-210. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/view/280726>
- ชนพงษ์ อารณพิศาล. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในภาคกลางของประเทศไทย [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสยาม]. ฐานข้อมูลงานวิจัย มหาวิทยาลัยสยาม. <https://e-research.siam.edu/kb/factors-affecting-effective-management/>
- ทวีพล นิลบำรุง. (2557). การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกในการจัดการธุรกิจ. ธุรกิจ.
- ปรีดา กล้าประเสริฐ. (2553). อิทธิพลของการมุ่งเน้นการตลาดต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยปทุมธานี]. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ภรณ์ หลาวทอง. (2559). ตัวแบบการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายในประเทศไทย [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม]. คลังข้อมูลสถาบันมหาวิทยาลัยศรีปทุม. <https://dspace.spu.ac.th/handle/123456789/5453>
- รศนา อัจชะกิจ. (2537). กระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจเชิงวิทยาศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิทย์ ไกยสิทธิ์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลน้ำเกีฮิน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน [การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. CMUDC. <https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:143585>
- ศิวกร อโนรัมย์. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตจังหวัดราชบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. DSpace JSPUI. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/3586>
- สนิทเดช จินตนา และธีระพงษ์ ภูริปาณิก. (2563). ปัญหา ข้อจำกัดและแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย. *วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย*, 12(3), 179-193. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/polscilaw_journal/article/view/256808
- สุจิตตา หงษ์ทอง, สมควร สงวนแพง, ณัฐกานต์ ธรรมอุโมงค์, คันฉัตร เนตรธिया, และธัญวิษณุ วันดี. (2562). โซ่อุปทานปลานิลของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลและต้นทุนต่อหน่วย: กรณีศึกษาอำเภอบาง จังหวัดเชียงราย. *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร*, 16(1), 180-199. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/journalmbmut/article/view/206397>

- Ahmed, Z. U., Julian, C. C., Mohamad, O., & Tooksoon, P. (2012). The empirical link between resources, networks and export marketing performance and the implications for developing countries. *Journal of Transnational Management*, 17(1), 63-88. <https://doi.org/10.1080/15475778.2012.650125>
- Almor, T., & Hashai, N. (2004). The competitive advantage and strategic configuration of knowledge-intensive, small-and medium-sized multinationals: A modified resource-based view. *Journal of International Management*, 10(4), 479-500. <https://doi.org/10.1016/j.intman.2004.08.002>
- Amit, R., & Schoemaker, P. J. (1993). Strategic assets and organizational rent. *Strategic Management Journal*, 14(1), 33-46. <https://doi.org/10.1002/smj.4250140105>
- Andersen, J., & Bøllingtoft, A. (2011). *Resource-based theory and organizational capabilities*. Academic Press.
- Barnard, C. I. (1968). *The functions of the executive* (13th ed.). Harvard university press. <https://shorturl.asia/mtE4V>
- Barney, J. B. (2012). *Gaining and sustaining competitive advantage* (4th ed.). Pearson Education. https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9781292034683_A24589379/preview-9781292034683_A24589379.pdf
- Chamberlin, E., & Robinson, R. (1930s). *The theory of monopolistic competition and resource allocation*. Harvard University Press.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques* (3rd ed.). John Wiley & Sons.
- Kohtamäki, M., Kraus, S., Mäkelä, M., & Rönkkö, M. (2012). The role of personnel commitment to strategy implementation and organisational learning within the relationship between strategic planning and company performance. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 18(2), 159-178. <https://doi.org/10.1108/13552551211204201>
- Penrose, E. T. (1995). *The theory of the growth of the firm*. Oxford University Press. <https://shorturl.asia/NdRQo>
- Porter, M. E. (2008). *Competitive strategy: Techniques for analyzing industries and competitors*. Free Press. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=2477960>